

SW-STD-LAT-2008-01 – pirmais projekts

SmartWood pagaidu meža apsaimniekošanas standarts Latvijā

Piemērojams vienīgi meža īpašumiem, kuru platība mazāka par 30 ha

1.0 versija (projekts). Papildināts 2008.gada 24.janvārī

Standarta apjoms

Šis standarts attiecināms uz visiem Latvijas mežiem un meža tipiēm un uz īpašumiem, kuru kopējā meža platība nepārsniedz 30 ha.

Standarta pamatojums

Šo standartu ir sagatavojis WWF/Stora Enso projekts ar mērķi pārbaudīt jauno pieeju mazo meža īpašumu sertifikācijai. Šo pirmo standarta projektu izstrādāja projekta vadības komanda kopā ar Stora Enso, NEPCon un WWF pārstāvjiem. To varēs izmantot publiskā apspriešanā pirms pilotprojekta uzsākšanas.

Ir paredzams, ka pēc publiskās apspriešanas Rainforest Alliance SmartWood programmu (turpmāk - SW) tiks pieņemta kā pagaidu standarts meža īpašumiem, kuru platība nepārsniedz 30ha. SW ir FSC akreditēta Rainforest Alliance sertifikācijas programma un NEPCon ir Rainforest Alliance partneris, kas pārstāv SW programmu Skandināvijā, Krievijā un Austrumeiropā.

Standarts iz izveidots saskaņā ar Meža uzraudzības padomes (Forest Stewardship Council (FSC)) vispārējām prasībām, kas izklāstītas vadlīnijās *FSC-STD-01-001 "FSC meža apsaimniekošanas principi un kritēriji"*. FSC principi (iekrāsoti zaļā krāsā) un kritēriji (iekrāsoti dzeltenā krāsā) ir iekļauti šajā standartā nemainītā formā. Standartu pieņemšanas laikā NEPCon/SW izstrādāja indikatorus katram piemērojamam kritērijam, kas nosaka prasības, ņemot vērā situāciju Latvijā saistībā ar mazajiem meža īpašumiem. Daži no šiem kritērijiem tiek uzskatīti par nepiemērojamiem Latvijā un attiecībā uz īpašumiem, kas mazāki par 30 ha – šie kritēriji standartā nav iekļauti.

Indikatori šajos standartos daļēji sasaucas ar Latvijas nacionālo FSC standartu projektu, kuru sagatavojusi Latvijas FSC darba grupa. Standarta sagatavošanas procesā ir stingri ievēroti FSC standartu izstrādes noteikumi, kas aprakstīti *FSC-STD-20-003 vadlīnijās "Sertifikācijas organizāciju vispārējo standartu piemērošana"* (1-0 versija) un *FSC-STD-20-002 vadlīnijās "Meža apsaimniekošanas standartu struktūra un saturs"* (1-0 versija).

Bez tam standartā ir iekļauti arī vairāki SmartLogging standarta (1.versijas) indikatori. SmartWood izstrādāto SmartLogging standartu izmanto vienīgi mežizstrādes uzņēmumu sertifikācijai citās valstīs.

Meža īpašnieks vai apsaimniekotājs (sertifikāta uzrādītājs) atbild par visu šī standarta indikatoru ievērošanu, lai saņemtu no SmartWood FSC sertifikātu. Ja meža īpašnieks izmanto mežizstrādes uzņēmumu, kuram ir SmartWood izdots SmartLogging sertifikāts balstoties uz indikatoriem, kas apzīmēti ar "1" mežizstrādātāja (MU) ailē, meža īpašnieks var būt pārliecināts, ka mežizstrādātājs ir ievērojis visas prasības. Visos gadījumos meža īpašniekam jānodrošina, ka tiek ievēroti visi indikatori, kas apzīmēti ar "1" meža īpašnieka ailē (MĪ).

Sabiedrības ieguldījums

Šī standarta projekts ir publisks dokuments, kuru var brīvi izdalīt visām ieinteresētajām pusēm, ar noteikumu, ka tas tiek darīts bez jebkādiem grozījumiem. Standarta projekts ir publiski pieejams latviešu un angļu valodā, to ir iespējams lejupielādēt vai izdrukāt šādās adresēs: www.smartwood.org un www.nepcon.net. Visas ieinteresētās puses var apspriest un komentēt šo standartu (skat. arī nākamo nodaļu "Ieinteresēto pušu konsultācijas"). Balstoties uz ieinteresēto pušu komentāriem, SW var ieviest izmaiņas šī standarta indikatoros. Lūdzu, ņemiet vērā, ka FSC pieņemtos principus un kritērijus nedrīkst grozīt. Visas ieinteresētās puses, kurām ir komentāri saistībā ar šo standartu vai kurām ir ieteikumi indikatoru uzlabošanai, tiek aicinātas sazināties ar Pīteru Feilbergu (*Peter Feilberg*) NEPCON/SW (www.nepcon.net; +372 7380 723). Jūs varat sūtīt savus komentārus jebkurā jums ērtā veidā (pa pastu, e-pastu, faksu) vai sazināties ar NEPCON vai SW, lai vienotos par privātu tikšanos vai telefona sarunu. Vairāk informācijas par FSC sertifikācijas vēsturi, sertifikācijas procesu un sertificētiem uzņēmumiem Latvijā vai arī jebkuru citu jautājumu saistībā ar FSC sertifikāciju, var atrast internetā: (www.nepcon.net).

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	M ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
1. COMPLIANCE WITH LAWS AND FSC PRINCIPLES Forest management shall respect all applicable laws of the country in which they occur, and international treaties and agreements to which the country is a signatory, and comply with all FSC Principles and Criteria.	1. LIKUMU UN FSC PRINCIPU IEVĒROŠANA Meža apsaimniekošanā jāievēro visi valstī pieņemtie normatīvie akti, starptautiskie līgumi un vienošanās, kurus konkrētā valsts ir parakstījusi, kā arī visi FSC principi un kritēriji.	1	1	
<i>1.1. Forest management shall respect all national and local laws and administrative requirements.</i>	<i>1.1. Meža apsaimniekošanā ir jāievēro visi valstī spēkā esošie normatīvie akti, kā arī administratīvās prasības.</i>	1	1	
1.1.1. The staff shall be aware of relevant requirements of legislation and their responsibilities.	1.1.1. Darbiniekiem ir jāzina saistošo normatīvo aktu prasības un viņu pienākumi.	0	1	
1.1.2. Discovered non compliances with legislation shall be recorded in written.	1.1.2. Atklātās neatbilstības likumdošanas prasībām jādokumentē rakstiski.	0	1	
1.1.3. Corrective actions shall be implemented in case non-compliance with legislation is identified.	1.1.3. Jāveic korektīvi pasākumi gadījumos, kad konstatēta neatbilstība likumdošanas normām.	1	1	
1.1.4. Forest Owner and Logging Company shall meet all national, state/provincial and local environmental, labor and forestry laws.	1.1.4. Meža īpašniekam un mežizstrādes uzņēmumam jāievēro visi valsts un vietējo pašvaldību izdotie likumi, kas attiecas uz vidi, darba aizsardzību un meža apsaimniekošanu.	1	1	
<i>1.2. All applicable and legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges shall be paid.</i>	<i>1.2. Jābūt nokārtoti visiem paredzētajiem un likumā noteiktajiem maksājumiem – nodokļiem, nodevām, honorāriem, procentiem par īpašuma/resursu lietošanu un citiem.</i>	1	1	
1.2.1. Forest Owner and Logging Company shall pay applicable fees and taxes	1.2.1. Meža īpašniekam un mežizstrādes uzņēmumam ir jānomaksā visi paredzētie nodokļi un nodevas.	1	1	

¹ M¹ – meža īpašnieks

² MU – mežizstrādes uzņēmums

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
<i>1.3. In signatory countries, the provisions of all binding international agreements such as CITES, ILO Conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity, shall be respected.</i>	<i>1.3. Valstīm, kas parakstījušas starptautiski saistošus līgumus, tādus kā CITES, ILO Konvencijas, ITTA un Konvencija par Bioloģisko daudzveidību, mežu apsaimniekošanā ir jāievēro visas šo līgumu prasības.</i>	0	1	
1.3.1. No workers under the age of 15 shall be employed in the forest unless for training or educational purposes.	1.3.1. Mežā nedrīkst nodarbināt strādniekus, kas jaunāki par 15 gadiem, izņemot apmācības vai izglītošanas nolūkos.	0	1	
1.3.2. No workers are under the age of 18 shall be employed for operations when it is likely to jeopardize health, and safety.	1.3.2. Strādniekus, kas jaunāki par 18 gadiem, nedrīkst iesaistīt darbos, kas varētu apdraudēt veselību un drošību.	0	1	
<i>1.4. Conflicts between laws, regulations and the FSC Principles and Criteria shall be evaluated for the purposes of certification, on a case by case basis, by the certifiers and the involved or affected parties.</i>	<i>1.4. Sertificētājiem, kā arī ieinteresētajām un iesaistītajām pusēm sertifikācijas nolūkos jāizvērtē visi pastāvošie konflikti starp LR likumiem un noteikumiem un FSC principiem un kritērijiem.</i>	1	1	
1.4.1. In case conflicts between FSC P&C and national legislation are identified the national initiative is informed and consulted.	1.4.1. Ja rodas pretrunas starp FSC principiem un kritērijiem un valstī spēkā esošajiem likumiem un noteikumiem, ir jāsazinās ar FSC nacionālo iniciatīvu un jākonsultējas ar to.	0	1	
<i>1.5. Forest management areas should be protected from illegal harvesting, settlement and other unauthorized activities.</i>	<i>1.5. Apsaimniekojamām mežu teritorijām jābūt aizsargātām pret nelikumīgu mežizstrādi, būvniecību (apmešanos) un cita veida darbībām.</i>	1	1	
1.5.1. In case illegal harvesting, settlement or other unauthorized activities are identified appropriate actions are taken according to the national legislation	1.5.1. Atklājot nelegālu mežizstrādi, (būvniecību) apmešanos vai citas nelikumīgas darbības, jāveic attiecīgie pasākumi atbilstoši valstī spēkā esošajiem likumiem un noteikumiem.	1	1	
<i>1.6. Forest managers shall demonstrate a long-term commitment to adhere to the FSC Principles and Criteria.</i>	<i>1.6. Meža apsaimniekotājam praksē jāapliecina savas ilgtermiņa saistības par FSC principu un kritēriju ievērošanu.</i>	1	1	
1.6.1. Forest Owner shall clearly demonstrate long-term support for the FSC P&C by signing and following agreement which include relevant certification requirements.	1.6.1. Meža īpašniekam skaidri jāapliecina ilgtermiņa saistības ievērot FSC principus un kritērijus, parakstot līgumu, kurā minētas attiecīgas sertifikācijas prasības, un ievērojot tās.	1	1	
1.6.2. Logging Company expresses long-term support to FSC in written.	1.6.2. Mežizstrādes uzņēmums rakstiski apliecina savas ilgtermiņa saistības ievērot FSC principus un kritērijus.	0	1	
2. TENURE AND USE RIGHTS AND RESPONSIBILITIES Long-term tenure and use rights to the land and forest resources shall be clearly defined, documented and legally established.	2. ĪPAŠUMA TIESĪBAS, LIETOŠANAS TIESĪBAS UN ATBILDĪBA Zemes un meža resursu ilgtermiņa īpašuma un lietošanas tiesībām jābūt skaidri noteiktām, juridiski noformētām un apliecinātām ar attiecīgiem dokumentiem.	1	1	
<i>2.1. Clear evidence of long-term forest use rights to the land (e.g. land title, customary rights, or lease agreements) shall</i>	<i>2.1. Jābūt dokumentiem, kas apliecina meža zemes ilgtermiņa lietošanas tiesības.</i>	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
<i>be demonstrated.</i>				
2.1.2 Prior to purchase standing stock the Logging Company shall verify that the seller has the right to sell the standing stock	2.1.2. Pirms augoša meža iepirkšanas mežizstrādes uzņēmumam ir jāpārbauda pārdevēja tiesības pārdot šo mežu.	0	1	
2.1.3. Logging Company shall have documents (or copies of those documents) that demonstrate that legal permits from the applicable government agency, where needed, are in place to harvest.	2.1.3. Vajadzības gadījumā mežizstrādes uzņēmumam ir jābūt dokumentiem (vai šo dokumentu kopijām), kas apliecina attiecīgās valsts iestādes izdotu oficiālu ciršanas atļauju.	0	1	
2.1.4. A timber sale contract is signed by the forest owner (or owners representative) and Logging Company.	2.1.4. Koksnes pārdošanas līgumu paraksta meža īpašnieks (vai īpašnieka pārstāvis) un mežizstrādes uzņēmuma pārstāvis.	0	1	
<i>2.2. Local communities with legal or customary tenure or use rights shall maintain control, to the extent necessary to protect their rights or resources, over forest operations unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.</i>	<i>2.2. Vietējai sabiedrībai, kurai ir likumīgas vai tradicionālas īpašuma vai lietošanas tiesības, ir jākontrolē visas darbības mežā tādā mērā, kas nodrošinātu tiesību vai resursu aizsardzību, ja vien kontrole juridiski nav nodota citu institūciju pārraudzībā.</i>	1	1	
2.2.1. Forest Owner shall ensure that local communities have access to the forest for collection of Non-Timber Forest Products (NTFP) such as berries and mushrooms for own consumption.	2.2.1. Meža īpašnieks nodrošina, ka vietējie iedzīvotāji var brīvi piekļūt mežam un nekoksnes produktiem, piemēram, ogām un sēnēm individuālam patēriņam.	1	1	
<i>2.3. Appropriate mechanisms shall be employed to resolve disputes over tenure claims and use rights. The circumstances and status of any outstanding disputes will be explicitly considered in the certification evaluation. Disputes of substantial magnitude involving a significant number of interests will normally disqualify an operation from being certified</i>	<i>2.3. Strīdu izšķiršana par īpašuma tiesībām un lietošanas tiesībām ir risināma normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Sertifikācijas novērtējumā jābūt noskaidrotiem ikviena neizšķirta strīda apstākļiem. Būtiski svarīgu strīdu gadījumā, kur iesaistītas vairākas ieinteresētās puses, parasti sertifikācija nav iespējama.</i>	1	1	
2.3.1. There shall be no outstanding conflicts related to tenure and land use rights.	2.3.1. Nedrīkst pastāvēt nenokārtoti konflikti saistībā ar īpašumtiesībām un zemes izmantošanas tiesībām.	1	1	
3. INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS Long-term tenure and use rights to the land and forest resources shall be clearly defined, documented and legally established.	3. PAMATIEDZĪVOTĀJU TIESĪBAS Jāatzīst un jārespektē pamatiedzīvotāju likumīgās un tradicionālās īpašuma, kā arī lietošanas un apsaimniekošanas tiesības uz savu zemi, teritorijām un resursiem. Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.	0	0	
4. COMMUNITY RELATIONS AND WORKERS' RIGHTS Forest management operations shall maintain or enhance the long-term social and economic well-being of forest workers and local communities.	4. ATTIECĪBAS AR VIETĒJO SABIEDRĪBU UN STRĀDNIĒKU TIESĪBAS Meža apsaimniekošanas rezultātā jāuztur nemainīgā līmenī vai jāuzlabo meža darbinieku un vietējās sabiedrības ilgtermiņa sociālās un ekonomiskās	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
	labklājības līmenis vai jāveicina tā uzlabošanās.			
<i>4.1. The communities within, or adjacent to, the forest management area should be given opportunities for employment, training, and other services.</i> (Criteria not applicable for small scale operations)	<i>4.1. Apsaimniekojamās teritorijas vai tās tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem jārada labvēlīgi apstākļi nodarbinātības, apmācības un citu pakalpojumu ziņā.</i> (Kritērijs nav attiecināms uz meža īpašumiem ar platību līdz 30ha)	0	0	
<i>4.2. Forest management should meet or exceed all applicable laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families.</i>	<i>4.2. Meža apsaimniekotājam, rūpējoties par darbinieku, kā arī viņu ģimenes locekļu veselību un darba drošību, ir jāievēro attiecīgie normatīvie akti vai šajā ziņā izvirzāmas stingrākas prasības.</i>	1	1	
4.2.1. Employees, including contractors, shall be aware of and shall implement safe working practices.	4.2.1. Darbiniekiem, tai skaitā līgumdarbiniekiem, ir jāzina un jāievēro darba drošības noteikumi.	0	1	
4.2.2. A written safety & health plan shall as minimum include following points: a) An emergency response plan; b) Requirements for personal safety equipment; c) Policies for forest workers when working alone, including strategies for making their whereabouts known to others at prescribed times each day, which is verified as a daily procedure when in the forest; d) Periodic safety inspection of equipment.	4.2.2. Rakstveida darba drošības un veselības aizsardzības plānā jābūt vismaz šādiem punktiem: a) pasākumu plāns avārijas novēršanai; b) prasības darbinieku drošības aprīkojumam; c) prasības, kas jāievēro strādniekiem, strādājot vienatnē, tai skaitā veidi, kā ik dienu noteiktos laikos paziņot citiem par saku klātbūtni; šī prakse kļūst par atstiprinātu ikdienas procedūru, strādājot mežā; d) periodiskas aprīkojuma drošības pārbaudes.	0	1	
4.2.3. Logging Company, employees or sub-contractors shall receive occupational health and safety orientation/training.	4.2.3. Mežizstrādes uzņēmumam, tā darbiniekiem un apakšuzņēmējiem jāiziet apmācība vai jāsaņem instrukcijas par darba drošību un veselības aizsardzību.	0	1	
4.2.4. Logging company, employees and sub-contractors shall demonstrate safe harvesting techniques in the field.	4.2.4. Mežizstrādes uzņēmumam, tā darbiniekiem un apakšuzņēmējiem jāizmanto drošas mežizstrādes metodes, strādājot mežā.	0	1	
4.2.5. Logging company shall evaluate employee and sub-contractor safety performance.	4.2.5. Mežizstrādes uzņēmumam jānovērtē, kā darbinieki un apakšuzņēmēji ievēro darba drošības prasības.	0	1	
4.2.6. Logging company's written safety plan shall be accessible to employees.	4.2.6. Mežizstrādes uzņēmuma darba drošības plānam jābūt rakstveidā pieejamam visiem darbiniekiem.	0	1	
4.2.8. Where available, communications equipment for emergencies shall be on-site.	4.2.8. Kur tas iespējams, mežā uz vietas jābūt sakaru līdzekļiem, lai paziņotu par ārkārtas situācijām.	0	1	
4.2.9. Worker and harvester occupational health and safety and labor laws shall be met.	4.2.9. Jāievēro noteikumi par strādnieku un traktoristu vadītāju darba drošību, veselības aizsardzību un darba tiesībām.	0	1	
4.2.10. Where applicable, harvester is a legally licensed professional, with required permits and license kept current.	4.2.10. Mežizstrādes darbos nodarbināti kvalificēti speciālisti, kuriem ir derīgas nepieciešamās atļaujas.	0	1	
4.2.11. Logging equipment used by the harvester meets government safety requirements.	4.2.11. Mežizstrādes darbos lietotā tehnika un aprīkojums atbilst valstī noteiktajiem drošības standartiem.	0	1	
4.2.13. Appropriate health and safety equipment including helmet, high visibility vest/jacket, safety boots and safety	4.2.13. Mežizstrādes vietā motorzāģa operatoriem, mežizstrādes uzņēmuma darbiniekiem un	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
trousers shall be used in the field and first aid kit shall be available onsite for chain saw operators, harvesting companies and contractors.	apakšuzņēmējiem jāizmanto attiecīgs darba drošības un veselības aizsardzības aprīkojums, tai skaitā ķiveres, atstarojošas vestes/ jakas, aizsargzābaki un aizsargbikses, uz vietas ir jābūt pirmās palīdzības aptieciņai.			
4.2.14 Any person entering an ongoing logging site shall wear a helmet and high visibility vest.	4.2.14. Ikvienam, kurš atrodas mežizstrādes vietā, ir jāvalkā aizsargķivere un atstarojošs aizsargapģērbs.	0	1	
4.2.15. Workers involved in dangerous work such as storm damage removal and tree climbing shall never works alone.	4.2.15. Strādnieki, kas iesaistīti bīstamu operāciju izpildē, piem., vētras seku likvidēšanā un kāpšanā kokos, nekādos apstākļos nedrīkst strādāt vienatnē.	0	1	
4.2.16. Warning signs shall be posted at access roads to sites with ongoing logging operation.	4.2.16. Pie pieviedceļiem līdz cirsmai, kur notiek mežizstrādes darbi, jāizvieto brīdinājuma zīmes.	0	1	
4.2.17. Forest machinery shall be equipped with fire extinguishers	4.2.17. Meža tehnika jāaprīko ar ugunsdzēsamajiem aparātiem.	0	1	
4.2.18. Chain saws shall be kept in good condition and safety equipment shall not be defect	4.2.18. Motorzāģi jāuztur labā stāvoklī, drošības aprīkojumam nedrīkst būt bojājumu.	0	1	
4.2.19. Logging Company shall have a designated person or persons responsible for compliance with work safety regulation and using of health and safety equipment. All staff shall know this person.	4.2.18. Mežizstrādes uzņēmumam ir jāieceļ persona vai personas, kas atbild par darba drošības un veselības aizsardzības noteikumu ievērošanu un drošības aprīkojuma izmantošanu. Ar šo darbinieku ir jāiepazīstina visi darbinieki.	0	1	
4.3. The rights of workers to organize and voluntarily negotiate with their employers shall be guaranteed as outlined in Conventions 87 and 98 of the International Labor Organization (ILO).	4.3. Darbiniekiem garantē tiesības izveidot savas organizācijas, vienojoties ar darba devēju, kā to paredz Starptautiskās darba organizācijas Konvencijas Nr. 87 un Nr. 98.	0	1	
4.3.1. All workers shall be able to form and join a trade union of their choice without fear of intimidation or reprisal.	4.3.1. Darbinieki pēc brīvas gribas var organizēt un/vai iestāties arodbiedrībās bez pastāvošām bailēm no iebiedēšanas vai represijām.	0	1	
4.3.2. Logging Company shall not use forced labor.	4.3.2. Mežizstrādes uzņēmums nedrīkst izmantot piespiedu darbu.	0	1	
4.4. Management planning and operations shall incorporate the results of evaluations of social impact. Consultations shall be maintained with people and groups directly affected by management operations.	4.4. Apsaimniekošanas plānošanas un darbu izpildes gaitā jāņem vērā šo darbību sociālās ietekmes novērtējums, veicot pastāvīgas konsultācijas ar tiem cilvēkiem un cilvēku grupām, kurus apsaimniekošanas darbības skar vistiešāk.	0	1	
4.4.1. Logging Company shall have a system in place to document stakeholder concerns and request and Logging Company's response.	4.4.1. Mežizstrādes uzņēmumam jāizstrādā sistēma ieinteresēto pušu iesniegto jautājumu un prasību, kā arī mežizstrādes uzņēmuma sniegto atbilžu dokumentēšanai.	0	1	
4.4.2 Cultural features of historic and/or archaeological value shall be protected in the field as identified in the harvest prescription.	4.4.2. Objektu ar kultūrvēsturisku un/vai arheoloģisku vērtību tiek identificēti un aizsargāti dabā, kā noteikts mežizstrādes priekšrakstā.	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
4.4.3. Logging Company and harvester shall be a good neighbor when operating in an urban interface, including: a) Being mindful of working hours; b) Taking precautions to keep children and adults out of work area; c) Reminding operators periodically of the possibility of children in the area and to maintain constant vigilance for them; and, d) Using extra precautions when operating near property lines or houses to avoid accidental damage to neighboring property. e) Avoid damage to roads and places of importance to local communities.	4.4.3. Mežizstrādes uzņēmumam jāņem vērā iedzīvotāju intereses, strādājot apdzīvotu teritoriju tuvumā, tostarp: a) jāievēro darba laiks (izvairīties no iedzīvotāju naktsmiera traucēšanas); b) jāveic piesardzības pasākumi, lai bērni un pieaugušie neieklūtu darbu veikšanas zonā; c) regulāri jāatgādina strādniekiem, ka nepārtraukti jāuzrauga, lai bērni neieklūtu darbu veikšanas zonā; un d) jāveic papildu piesardzības pasākumi, strādājot tuvu īpašuma robežām vai ēkām, lai nejauši nenodarītu bojājumu blakusesošajam īpašumam; e) nepieļaut ceļu un vietējai sabiedrībai nozīmīgu vietu bojāšanu.	0	1	
<i>4.5. Appropriate mechanisms shall be employed for resolving grievances and for providing fair compensation in the case of loss or damage affecting the legal or customary rights, property, resources, or livelihoods of local peoples. Measures shall be taken to avoid such loss or damage.</i>	<i>4.5. Jāizmanto piemēroti mehānismi, lai atrisinātu strīdus vai nodrošinātu taisnīgu kompensāciju gadījumos, kad skartas vietējās sabiedrības likumīgās vai tradicionālās tiesības, vai radīti zaudējumi īpašumam, resursiem vai vietējo iedzīvotāju iztikas līdzekļu avotiem. Jāveic pasākumi, lai izvairītos no šādiem zaudējumiem vai tiesību aizskārumiem.</i>	1	1	
4.5.1. Logging Company shall make an effort to avoid disputes.	4.5.1. Mežizstrādes uzņēmumam jācenšas izvairīties no konfliktiem.	0	1	
4.5.2. Logging Company shall work in a systematic and fair way to resolve disputes.	4.5.2. Konflikti jārisina sistemātiskā un godīgā veidā.	0	1	
4.5.3. Logging Company shall respect any agreed dispute resolution processes and outcomes.	4.5.3. Mežizstrādes uzņēmumam jārespektē pēc konflikta izskatīšanas pieņemtais lēmums.	0	1	
5. BENEFITS FROM THE FOREST Forest management operations shall encourage the efficient use of the forest's multiple products and services to ensure economic viability and a wide range of environmental and social benefits.	5. IEGUVUMI NO MEŽA Meža apsaimniekošanai jāveicina efektīva daudzveidīgu meža produktu un pakalpojumu izmantošana, tā nodrošinot savu ekonomisko dzīvotspēju un plašu vides un sociālo ieguvumu klāstu.	1	1	
<i>5.1. Forest management should strive toward economic viability, while taking into account the full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain the ecological productivity of the forest.</i>	<i>5.1. Meža apsaimniekošanai ir jātiecas uz ekonomisku izdevīgumu, vienlaicīgi ņemot vērā vides, sociālās un tiešās ražošanas izmaksas, kā arī meža ekoloģiskās saglabāšanās spēju veicināšanai nepieciešamās investīcijas.</i>	0	1	
5.1.1. Logging Company shall maintain ethical business practices	5.1.1. Mežizstrādes uzņēmums savā darbībā ievēro ētikas normas.	0	1	
5.1.2. Logging Company shall respect contracts and ensure forest owner understand its contents	5.1.2. Mežizstrādes uzņēmums ievēro līgumu nosacījumus un nodrošina, ka meža īpašnieks izprot to	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
	saturu.			
5.1.3. Logging Company shall provide fair value for timber purchased including correct classification and volume measurements.	5.1.3. Mežizstrādes uzņēmums iegādājas koksni par tās patieso vērtību, tai skaitā pareizi klasificējot koksni un nosakot tās apjomu.	0	1	
<i>5.2. Forest management and marketing operations should encourage the optimal use and local processing of the forest's diversity of products.</i>	<i>5.2. Meža apsaimniekošanai un mārketinga darbībām jāsekmē daudzveidīgu meža resursu optimāla izmantošana un to vietējā apstrāde.</i>	0	1	
5.2.1. Grading and sorting of harvested products shall be conducted to add or maintain commercial value where appropriate.	5.2.1. Attiecīgos gadījumos nocirstās koksnes brāķēšanu un šķirošanu jāveic, lai tai pievienotu vai saglabātu tās tirgus vērtību.	0	1	
5.2.2. Harvested products shall be transported from harvest site to markets on a timely basis to minimize product degrade and loss.	5.2.2. Nocirsto koksni izved no meža savlaicīgi tā, lai samazinātu tās bojāšanos un kvalitātes zudumu.	0	1	
<i>5.3 Forest management should minimize waste associated with harvesting and on-site processing operations and avoid damage to other forest resources.</i>	<i>5.3. Meža apsaimniekošanā iespējami jāsamazina mežizstrādes un citu veikto darbu rezultātā radušies atkritumi, kā arī jāizvairās no citu meža resursu bojāšanas.</i>	0	1	
5.3.1. The layout of existing and planned forest roads, bridges, and harvesting tracks should be appropriate to the scale and intensity of management operations.	5.3.1. Esošo un plānoto meža ceļu, tiltu un kokmateriālu pievešanas ceļu izvietojums atbilst apsaimniekošanas darbu mērogam un intensitātei.	0	1	
5.3.2. Harvesting techniques shall be designed to avoid losses of merchantable volumes and damage to remaining trees.	5.3.2. Mežizstrādes metodes ir izstrādātas tā, lai izvairītos no lietkoksnis zaudējumiem un cirmā paliekamo koku bojāšanas.	0	1	
5.3.3. Damage to residual trees and other resources shall be minimized, as specified in the harvest contract, by the harvest and extraction process. a) Residual trees are not scarred on the boles from being rubbed by skidded logs; b) Dead wood is left on site; c) Understory vegetation is left in good condition.	5.3.3. Mežizstrādes darbu un kokmateriālu pievešanas laikā pēc iespējas jāsamazina kaitējums cirmā atstātajiem kokiem un citiem resursiem, kā noteikts mežizstrādes līgumā. a) Pievedot kokmateriālus, nedrīkst bojāt cirmā atstāto koku stumbrus; b) Cirmā jāatstāj mirusī koksne; c) Pamežs un paauga jā saglabā labā stāvoklī.	0	1	
5.3.4. Waste generated through harvesting operations and on-site processing should be minimized.	5.3.4. Pēc iespējas jāsamazina atlieku apjoms pēc mežizstrādes un kokmateriālu apstrādes.	0	1	
<i>5.4. Forest management should strive to strengthen and diversify the local economy, avoiding dependence on a single forest product.</i> (Criteria not applicable for small scale operations)	<i>5.4. Meža apsaimniekošanai jāveicina vietējās ekonomikas nostiprināšana un dažādošana, neierobežojoties tikai ar kāda atsevišķa meža produkta izmantošanu.</i> (Kritērijs nav attiecināms uz meža īpašumiem ar platību līdz 30ha)	0	0	
<i>5.5. Forest management operations shall recognize, maintain, and, where appropriate, enhance the value of forest services and resources such as watersheds and</i>	<i>5.5. Meža apsaimniekošanā jākonstatē, jā saglabā un, kad iespējams, jāveido citu meža pakalpojumu un resursu vērtība (piemēram, ūdensšķirtnes, zvejas vietas).</i>	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
<i>fisheries.</i>				
5.5.1. Any noteworthy natural objects and structures shall be identified before any forest management activities and preserved.	5.5.1. Pirms meža apsaimniekošanas darbu uzsākšanas ikviens ievēribas cienīgs dabas objekts un veidojums tiek identificēts un aizsargāts.	1	1	
<i>5.6. The rate of harvest of forest products shall not exceed levels which can be permanently sustained</i>	<i>5.6. Regulāri iegūstamo meža produktu apjomi nedrīkst pārsniegt līmeni, kādā mežs spēj ilgstoši nodrošināt šādu apjomu tikpat regulāru atjaunošanos.</i>	0	1	
5.6.1. Actual annual harvest shall be strictly documented, including site, species, quantities, assortments, date and terms documentation.	5.6.1. Ikgadējie mežizstrādes darbu apjomi tiek stingri dokumentēti, norādot arī informāciju par cirsmu, sugām, apjomu, sortimentiem, laiku un nosacījumiem.	1	1	
5.6.2. Boundaries of harvesting areas shall be clearly marked or clearly distinguishable.	5.6.2. Cirsmas robežas tiek skaidri iezīmētas vai noteiktas.	0	1	
5.6.3. Minimum recommended rotation age or average diameter for final felling shall be observed.	5.6.3 Meža galvenajā izmantošanā ir jāievēro galvenās cirtes vecums vai caurmērs.	0	1	
6. ENVIRONMENTAL IMPACT Forest management shall conserve biological diversity and its associated values, water resources, soils, and unique and fragile ecosystems and landscapes, and, by so doing, maintain the ecological functions and the integrity of the forest.	6. IETEKME UZ VIDĪ Meža apsaimniekošanā ir jā saglabā bioloģiskā daudzveidība un ar to saistītās vērtības – ūdens resursi, augsne, unikālas un jūtīgas ekosistēmas un ainavas, lai nodrošinātu meža ekoloģisko funkciju saskaņotu darbību.	1	1	
<i>6.1. Assessment of environmental impacts shall be completed (appropriate to the scale, intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources) and adequately integrated into management systems. Assessments shall include landscape level considerations as well as the impacts of on-site processing facilities. Environmental impacts shall be assessed prior to commencement of site-disturbing operations.</i>	<i>6.1. Jānovērtē ietekme uz vidi, ņemot vērā meža apsaimniekošanas mērogus, intensitāti un darbībai pakļauto resursu unikalitāti, atzinumi adekvāti iestrādājami apsaimniekošanas sistēmās. Veicot novērtējumu jāņem vērā ainavas īpatnības, kā arī meža apsaimniekošanas ietekme. Ietekmes novērtējums uz apkārtējo vidi jāveic pirms meža apsaimniekošanas darbu uzsākšanas.</i>	1	1	
6.1.1. On-site pre-harvest inspections shall be done by the Logging Company, preferably with the forest owner in order to avoid negative environmental impacts.	6.1.1. Mežizstrādes uzņēmums, vēlams kopā ar meža īpašnieku, pirms mežizstrādes darbu uzsākšanas veic cirsmas pārbaudi, lai nenodarītu kaitējumu videi.	0	1	
6.1.2. Pre-harvest inspections shall review property boundaries, harvest area boundaries, water course, buffer zone, protected or valuable objects and harvesting restrictions, and harvest “close out” procedures.	6.1.2. Pārbaudes laikā tiek apskatītas īpašuma robežas, cirsmas robežas, ūdensteces, buferzona, aizsargājami vai vērtīgi objekti, ņemti vērā ierobežojumi mežizstrādei un plānoti cirsmas sakopšanas darbi.	0	1	
6.1.3. Borders of the harvest area shall be clearly marked on the ground.	6.1.3. Cirsmas robežas tiek skaidri iezīmētas uz zemes.	0	1	
6.1.4. Harvesting infrastructure (e.g. existing roads, log landings, skid trails, stream crossings) shall be reviewed and necessary improvements are included in the sale/service agreement.	6.1.4. Tiek pārbaudīta mežizstrādes infrastruktūra (piem., esošie ceļi, krautuves, kokmateriālu pievešanas ceļi, tilti strautu šķērsošanas vietās) un to sakopšanai nepieciešamie darbi tiek iekļauti pārdošanas/pakalpojumu līgumā.	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
6.1.5. Measures to minimize negative environmental impacts of forest operations shall be followed in the field, e.g. wet soil types shall be handled with precaution to avoid soil damages, sensitive bird habitats shall not be intervened in birds nesting period.	6.1.5. Mežā jāveic pasākumi, lai pēc iespējas samazinātu mežizstrādes negatīvo ietekmi uz vidi, piem., strādājot mitros meža tipos, jāievēro piesardzība, lai nebojātu augsni, jūtīgās putnu dzīvotnes netiek ietekmētas ligzdošanas periodā.	0	1	
6.2. Safeguards shall exist which protect rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g., nesting and feeding areas). Conservation zones and protection areas shall be established, appropriate to the scale and intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources. Inappropriate hunting, fishing, trapping and collecting shall be controlled.	6.2. <i>Garantējama reto, apdraudētu un izzūdošu sugu un to dzīvotņu (piem., ligzdošanas un barošanās vietas) aizsardzība. Atbilstoši meža apsaimniekošanas mērogam un intensitātei, kā arī saimnieciskai darbībai pakļauto resursu unikalitātei, izveidojamas saglabājamās un aizsargājamas zonas un teritorijas. Jāveic darbības, nepiemērotu medību, zvejas un slazdu likšanas, augu un ogu vākšanas rīku un paņēmienu izmantošanas ierobežošanai.</i>	1	1	
6.2.1. Logging company shall have the procedures to protect new conservation values discovered prior to or during logging operations until expertise is received from relevant experts.	6.2.1. Mežizstrādes uzņēmums ir izstrādājis procedūras, kā nodrošināt pirms mežizstrādes uzsākšanas vai cirsmas izstrādes laikā atklātu jaunu vērtīgu objektu aizsardzību, līdz tiek saņemts ekspertīzes atzinums.	0	1	
6.2.2. CITES species (like <i>Taxus baccata</i>) shall not be harvested or damaged by logging.	6.2.2. CITES konvencijas koku sugas (piemēram, <i>Taxus baccata</i>) nedrīkst nocirst vai bojāt.	0	1	
6.2.3. Conservation zones shall be demarcated on maps.	6.2.3. Aizsargājamās teritorijas/zonas tiek iezīmētas kartēs.	0	1	
6.2.4. Logging Company and Forest Owner shall be aware of and respect any protection regulation applied to the property included areas in the process of being protected.	6.2.4. Mežizstrādes uzņēmums un meža īpašnieks ievēro visu īpašumā spēkā esošos aizsardzības noteikumus, tai skaitā arī tajās daļās, kurām plānots piešķirt aizsargājamas teritorijas statusu.	1	1	
6.2.5. Felling operations shall not be conducted in the nesting places and during the nesting period of rare, endangered or threatened species.	6.2.5. Mežizstrādes darbus nedrīkst veikt putnu ligzdošanas vietās un retu, apdraudētu un izzūdošu putnu sugu ligzdošanas laikā.	0	1	
6.2.6. Known habitats of rare and endangered species shall be mapped and consideration taken in planning and implementing forest management activities.	6.2.6. Zināmas retu un apdraudētu sugu dzīvotnes tiek atzīmētas kartē un to atrašanās vietas tiek ņemtas vērā, plānojot un veicot meža apsaimniekošanas darbus.	1	1	
6.2.7. Sites and habitats of threatened, rare and endangered species and are protected and saved during all forest activities	6.2.7. Retu, apdraudētu un izzūdošu sugu dzīvotnes tiek saudzētas un aizsargātas visu meža apsaimniekošanas darbu laikā.	1	1	
6.2.8. Logging Company shall conduct nature value assessment of sites prior to harvest and consider the result when planning the logging activity.	6.2.8. Pirms cirsmas izstrādes mežizstrādes uzņēmums veic nogabalu dabas vērtības novērtējumu un ņem vērā iegūtos rezultātus, plānojot un veicot mežizstrādes darbus.	0	1	
6.2.9. Undergrowth shall be protected around entrances to den/burrow of fox and badger.	6.2.9. Ap lapsu un āpšu alām tiek saglabāts pamežs.	1	1	
6.2.10. During bird nesting period in the spring (from 15th of March to 1st of June) forest management activities shall be	6.2.10. Pavasarī ligzdošanas laikā (no 15.marta līdz 1.jūnijam) meža apsaimniekošanas darbus jāpārtrauc	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
avoided in young stands (5 to 10 years old pine stands, up to 20 years old deciduous stands and 5 to 30 years old spruce stands)	jaunās mežaudzēs (5-10 gadus vecās priežu audzēs, līdz 20 gadus vecās lapu koku audzēs un 5-30 gadu vecās egļu audzēs).			
<i>6.3. Ecological functions and values shall be maintained intact, enhanced, or restored, including: a) Forest regeneration and succession. b) Genetic, species, and ecosystem diversity. c) Natural cycles that affect the productivity of the forest ecosystem.</i>	<i>6.3. Jāsaglabā, jāvairo vai jāatjauno meža ekoloģiskās vērtības un norises, ieskaitot: a) meža atjaunošanos un sukcesijas procesu; b) ģenētisko, sugu un ekosistēmu daudzveidību; c) dabiskos ciklus, kas ietekmē meža ekosistēmas saglabāšanās spējas.</i>	1	1	
6.3.1. Thinning and harvesting operations shall favor development of mixed stands.	6.3.1. Kopšanas un mežistrādes darbi jāveic tā, lai veidotos mistrotas mežaudzes.	1	1	
6.3.2. Forest areas not affected by existing drainage ditches shall not be drained.	6.3.2. Meža teritorijās, kur nav meliorācijas grāvju, nav jāveic nosusināšanas darbi.	1	1	
6.3.3. Old and hollow standing trees, snags (standing dead trees) and dead wood shall be preserved in the forest, with consideration of national requirements on work safety.	6.3.3. Ņemot vērā valstī spēkā esošos darba drošības noteikumus, mežā jāsaglabā veci, dobumaini, (stāvoši) aizlauzti un miruši koki.	1	1	
6.3.3.1. Dead wood with diameter more than 30 cm shall be preserved in the forest.	6.3.3.1. Mežā jāsaglabā mirusi koksne, kuras diametrs pārsniedz 30 cm.	1	1	
6.3.4. Trees with bird nests with diameter more than 50 cm and tree line around it shall be preserved in the forest.	6.3.4. Mežā jāsaglabā koki, kuros atrodas putnu ligzdas un kuru diametrs pārsniedz 50cm, kā arī blakus augošie koki.	1	1	
6.3.5. At least 10 living biodiversity trees per hectare shall be left in final felling and shall be left forever.	6.3.5. Pēc kailcirtes mežā jāsaglabā vismaz 10 ekoloģiskie koki uz hektāru bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai un bioloģiskā vecuma sasniegšanai.	1	1	
6.3.6. Biodiversity trees shall be chosen according existing regulations from wide variety of species with largest diameter among the most biologically valuable and wind stable trees.	6.3.6. Atbilstoši spēkā esošajiem noteikumiem ekoloģiskie koki ir jāizvēlas no plašas sugu daudzveidības ar lielāko diametru, atlasot bioloģiski visaugstvērtīgākos un vēja noturīgākos kokus.	0	1	
6.3.7. Specific wildlife habitat (like specific wet lowlands within harvesting site) shall be protected as marked or designated in the technological map.	6.3.7. Īpašas ekosistēmas (piem., pārmitrās vietas cirsmas teritorijā) tiek aizsargātas atbilstoši marķējumam tehnoloģiskajā kartē.	0	1	
6.3.8. Areas designated for strict conservation by the forest owner (i.e. no harvesting or other activities) shall be protected.	6.3.8. Tiek aizsargātas teritorijas, kurās meža īpašnieks noteicis stingru aizsardzības režīmu (t.i., netiek veikta mežizstrāde un citi darbi).	1	1	
6.3.9. Rare, threatened or endangered species that are discovered during harvest operations shall be protected and reported to the landowner.	6.3.9. Mežizstrādes darbu laikā identificētās retās, apdraudētās un izzūdošās sugas tiek aizsargātas un zemes īpašnieks tiek informēts par to eksistenci.	0	1	
6.3.10. Edge zone from forest to the open ecosystem (pasture, grassland, arable land) shall be preserved. Width of edge zone shall be equal to the half size of trees to be cut.	6.3.10. Tiek saglabātas robežzonas no meža uz atklātu ekosistēmu (ganībām, pļavām, aramzemēm). Robežzonas platums ir vienāds ar pusi no nocērtamo koku garuma.	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
<i>6.4. Representative samples of existing ecosystems within the landscape shall be protected in their natural state and recorded on maps, appropriate to the scale and intensity of operations and the uniqueness of the affected resources.</i>	<i>6.4. Atbilstoši darbības mērogam, intensitātei un saimnieciskai darbībai pakļauto resursu unikalitātei, dabā un kartēs fiksējami aizsargājami ainavā esošo raksturīgo ekosistēmu fragmenti.</i>	1	1	
6.4.1. Harvesting shall not damage existing rare and/or endangered ecosystems in their natural state.	6.4.1. Mežizstrāde nedrīkst nodarīt kaitējumu esošām retām un/vai apdraudētām dabiskām ekosistēmām.	1	1	
6.4.2. No timber harvesting shall take place in areas protected, unless specified by written protection rules for the protected area.	6.4.2. Aizsargājamās teritorijās nedrīkst veikt mežizstrādes darbus, ja vien to neparedz aizsargājamās teritorijas noteikumi.	1	1	
<i>6.5. Written guidelines shall be prepared and implemented to: control erosion; minimize forest damage during harvesting, road construction, and all other mechanical disturbances; and protect water resources.</i>	<i>6.5. Jābūt izstrādātiem, dokumentētiem un praksē ieviestiem norādījumiem, kas nodrošinātu erozijas procesu kontroli, minimizētu mežizstrādes, ceļu būves un jebkuras citas mehāniskas darbības laikā mežam nodarītos bojājumus, kā arī reglamentētu ūdens resursu aizsardzību.</i>	1	1	
6.5.1. Logging Company shall be aware of soil types appropriate for logging in winter, spring summer and autumn seasons to avoid soil damage.	6.5.1. Mežizstrādes uzņēmumam jāzina kādi augšņu tipi ir piemēroti meža izstrādei ziemā, pavasarī, vasarā un rudenī, lai nenodarītu kaitējumu augsnei.	0	1	
6.5.2. Guidance to field staff should cover technical specifications for skid trail (location, width and density), log landing, maintaining buffer zones and road design.	6.5.2. Strādājošajiem cismā tiek dotas tehniskās specifikācijas attiecībā uz pievešanas ceļiem (to atrašanās vietu, platumu, blīvumu), krautuvēm, buferzonu ievērošanu un ceļu ierīkošanu.	0	1	
6.5.3. Measures shall be taken to minimize soil damage and erosion during harvesting operations.	6.5.3. Ir jāveic pasākumi, lai pēc iespējas samazinātu augsnes bojājumu un eroziju mežizstrādes laikā.	0	1	
6.5.4. Stream crossing places shall be restored after completion of wood extraction operations from the logging site.	6.5.4. Vietas, kur pievešanas ceļš šķērso ūdensteces, ir jāatjauno pēc cismu izstrādes darbu beigšanas.	0	1	
6.5.5. Existing buffer zones along forest edges shall be preserved and the development and conservation of wind resistant and viable forest edges (buffer zones) along open landscapes shall be favored.	6.5.5. Esošās buferzonas gar mežmalām jā saglabā, veicinot vējjurīgu un dzīvotspējīgu mežmalu (buferzonu) attīstību un saglabāšanu gar atklātām ainavām.	0	1	
6.5.6. Technological map shall be prepared for each felling site including areas with protection values and other site specific information (e.g. erosion risk areas, natural regeneration to be preserved etc.).	6.5.6. Katrai cismai jā sagatavo tehnoloģiskā karte, iekļaujot arī teritorijas ar aizsargājamām vērtībām, kā arī cita ar nogabalu saistīta informācija (piem., informācija par vietām, kur pastāv erozijas risks, par dabiskās atjaunošanās nodrošināšanu u.tml.).	0	1	
6.5.7. Temporary crossings shall be built when skid trails cross streams, small rivers and brooks	6.5.7. Kad pievešanas ceļš šķērso strautus, nelielas upītes un ūdensteces, jāveido pagaidu šķērsojumi.	0	1	
6.5.8. Harvesting, especially of identified sensitive areas, shall be conducted when risk is lowest (i.e., on dry or frozen ground).	6.5.8. Mežizstrāde, īpaši augsta riska vietās, ir jāveic tad, kad risks ir minimāls (t.i., kad zeme ir sausa vai sasalusi).	0	1	
6.5.9. Appropriate equipment (e.g. low impact tires, mats)	6.5.9. Mitrās (purvainās) vietās jāizmanto atbilstošs	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
shall be used in wet (swamp) areas.	aprikojums (piem., atbilstošas riepās, segums).			
6.5.10. Riparian buffer zones and streamside management zones shall be protected.	6.5.10. Tiek aizsargātas krastmalu buferzonas un zonas gar ūdenstecēm.	0	1	
6.5.11. Use of heavy machinery in water course buffer zones and wetlands shall be minimized.	6.5.11. Pēc iespējas jāsamazina smagās tehnikas izmantošana buferzonā gar ūdenstilpnēm un mitrainēs.	0	1	
6.5.12. Planning of extraction trails and landings shall take into account site specific conservation values.	6.5.12. Plānojot pievešanas ceļus un krautuves, jāņem vērā nogabala aizsargājamās vērtības.	0	1	
6.5.13. Layout extraction trails and landings shall consider soil, slope stability, gradient, and weather conditions.	6.5.13. Ierīkojot pievešanas ceļus un krautuves, jāpievērš uzmanība augsnes tipam, reljefam, slīpumam un laika apstākļiem.	0	1	
6.5.14. Areas with deep tracks shall be restored after logging	6.5.14. Pēc mežizstrādes ir jāatjauno sabojātie ceļi.	0	1	
6.5.15. A reasonable effort shall be made to minimize disruption of soil organic layers during harvest operations including: a) Minimal skidder rutting; b) Minimal machinery use off skid trails.	6.5.15. Veicot mežizstrādi, jācenšas pēc iespējas mazāk ietekmēt augsnes virskārtu, tai skaitā: a) pēc iespējas mazāk braukāt pa cirsmu; b) pēc iespējas mazāk izmantot tehniku ārpus pievešanas ceļa.	0	1	
6.5.16. Extraction trails on soft soil types shall be stabilized during and following harvesting activities, including: a) Using slash b) Using branches c) Freeze the trail	6.5.16. Mežizstrādes laikā un darbus pabeidzot pievešanas ceļi slapjās augsnēs jāstabilizē, izmantojot: a) mežizstrādes atlikumus, b) zarus, c) ceļu iesaldēšanu.	0	1	
6.5.17. Extraction trails shall avoid sensitive sites, such as wet areas and unstable soils.	6.5.17. Pievešanas ceļus nevajadzētu ierīkot paaugstinātas jutības vietās, kā pārmitrās vietās un nestabilās gruntīs.	0	1	
6.5.18. Extraction trail stream crossings for all streams shall be minimized.	6.5.18. Jāierīko pēc iespējas mazāk pievešanas ceļu šķērsojumu pāri ūdenstecēm.	0	1	
6.5.19. Log landings shall be placed on either side of the stream where practical to reduce multiple crossing of intermittent streams.	6.5.19. Krautuves jāierīko piemērotās vietās katrā ūdensteces pusē, lai pēc iespējas mazāk nāktos šķērsot ūdensteces.	0	1	
6.5.20. Portable bridges, mats, or logs shall be used to cross streams when necessary.	6.5.20. Vajadzības gadījumā ūdensteču šķērsošanai var izmantot pagaidu tiltus, klājumus vai balķus.	0	1	
<i>6.6. Management systems shall promote the development and adoption of environmentally friendly non-chemical methods of pest management and strive to avoid the use of chemical pesticides. World Health Organization Type 1A and 1B and chlorinated hydrocarbon pesticides; pesticides that are persistent, toxic or whose derivatives remain biologically active and accumulate in the food chain beyond their intended use; as well as any pesticides banned by international agreement, shall be prohibited. If chemicals are used, proper equipment and training shall be provided to</i>	<i>6.6. Plānošanas procesā jāveicina videi draudzīgu (neķīmisku) kaitēkļu apkarošanas līdzekļu un metožu izstrāde un izmantošana izvairoties no pesticīdu lietošanas. Nav izmantojami 1A un 1B tipu Pasaules Veselības organizācijas klasifikācijas hlorogļūdeņražu pesticīdi; pesticīdi, kas ir stabili, toksiski vai kuru sadalīšanās produkti ir bioloģiski aktīvi un uzkrājas barības ķēdē pēc to lietošanas; kā arī tādi, kuru lietošanu aizliedz starptautiskas vienošanās. Lietojot ķīmiskās vielas, nodrošināms atbilstošs darba aprikojums un apmācības,</i>	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
<i>minimize health and environmental risks.</i>	<i>lai iespējami samazinātu kaitējuma risku cilvēku veselībai un videi.</i>			
6.6.1. Chemicals shall not be used outside nurseries, except in cases of extensive weevil outbreaks or for protection of forest regeneration and only if it is prescribed by authorities.	6.6.1. Ķīmiskās vielas nedrīkst izmantot ārpus kokaudzētavām, izņemot smecernieku savairošanās gadījumus vai, lai aizsargātu meža atjaunošanos, un vienīgi tad, ja to pielietošanu atļāvušas attiecīgās iestādes.	1	1	
6.6.2. Fertilizers shall not be used in forest management	6.6.2. Meža apsaimniekošanā nedrīkst izmantot mēslojumu.	1	1	
<i>6.7. Chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes including fuel and oil shall be disposed of in an environmentally appropriate manner at off-site locations.</i>	<i>6.7. Ķīmiskās vielas, konteineri, šķidrie un cietie neorganiskie atkritumi, ieskaitot degvielu un eļļas, uzglabājami vidi saudzējošā veidā ārpus darbības vietas.</i>		1	
6.7.1. Chemical, container, liquid and solid waste shall be disposed of in an environmentally sound and legal manner.	6.7.1. Ķīmiskas vielas, konteineri, šķidri un cieti atkritumi jālikvidē videi draudzīgā un likumīgā veidā.	0	1	
6.7.2. Chemical containers shall be properly labelled and data safety sheets are available.	6.7.2. Ķīmisko vielu konteinerus atbilstoši marķē un tiem pievieno drošības datu lapas.	0	1	
6.7.3. Appropriate oil absorbent kit shall be available in forest machinery.	6.7.3. Meža tehnikā ir jābūt pieejamam eļļu absorbējošajam komplektam.	0	1	
6.7.4. Appropriate oil absorbent kit or spill proof tanks shall be used at chain saws filling points.	6.7.4. Motorzāģu uzpildes vietās jālieto piemēroti eļļu absorbējošie komplekti vai izšļakstīšanās drošas tvertnes.	0	1	
6.7.5. Chemical and petroleum product waste from equipment maintenance procedures shall be captured and not allowed to flow on the ground or in watercourses.	6.7.5. Ķīmisko vielu un naftas produktu atkritumi pēc iekārtu apkopes darbiem ir jāsavāc, lai tie neaiztek un neiesūcas zemē vai nenonāk ūdenskrātuvēs.	0	1	
6.7.6. Forest machinery shall be well maintained to avoid oil leakages.	6.7.6. Meža tehnika ir jāuztur labā stāvoklī, lai nepieļautu eļļas noplūdes.	0	1	
6.7.7. Biodegradable oil should be used for chainsaws and hydraulic oil in forest machinery.	6.7.7. Motorzāģos jāizmanto bioloģiski degradējamās eļļas, bet meža tehnikai jāizmanto hidrauliskās eļļas.	0	1	
<i>6.8. Use of biological control agents shall be documented, minimized, monitored and strictly controlled in accordance with national laws and internationally accepted scientific protocols. Use of genetically modified organisms shall be prohibited.</i>	<i>6.8. Bioloģiskie ierobežošanas līdzekļi jālieto pēc iespējas maz, to izmantošana dokumentējama, tie ir pakļaujami monitoringam un kontrolei, saskaņā ar valsts likumiem un starptautiski pieņemto zinātnisko metodoloģiju. Aizliegama ģenētiski modificētu organismu izmantošana.</i>	1	1	
6.8.1. Biological control agents shall not be used unless prescribed by authorities.	6.8.1. Nedrīkst izmantot bioloģiskos kontroles līdzekļus, ja vien to nav atļāvušas attiecīgās iestādes.	1	1	
6.8.2. Genetically modified organisms (GMOs) shall not be used.	6.8.2. Nedrīkst izmantot ģenētiski modificētus organismus (GMO).	1	1	
<i>6.9. The use of exotic species shall be carefully controlled and actively monitored to avoid adverse ecological impacts.</i>	<i>6.9. Lai izvairītos no kaitīgas ekoloģiskās ietekmes, introducēto sugu izmantošana pakļaujama rūpīgai kontrolei un efektīvam monitoringam.</i>	1	1	
6.9.1. Exotic species shall not be introduced and cultivated in the forest.	6.9.1. Mežā nedrīkst introducēt un kultivēt eksotiskas sugas.	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
<p>6.10. Forest conversion to plantations or non-forest land uses shall not occur, except in circumstances where conversion:</p> <p>a) entails a very limited portion of the forest management unit;</p> <p>b) does not occur on high conservation value forest areas; and</p> <p>c) will enable clear, substantial, additional, secure long term conservation benefits across the forest management unit.</p>	<p>6.10. Nav pieļaujama mežu pārveidošana par plantācijām vai nemeža zemēm, izņemot gadījumus, kad tas:</p> <p>a) skar ļoti ierobežotu apsaimniekojamā meža daļu un/vai</p> <p>b) nenotiek augstvērtīgos mežos un/vai</p> <p>c) nodrošina skaidrus, būtiskus, drošus un ilgtermiņa papildus ieguvumus vides aizsardzībai visā apsaimniekojamā teritorijā.</p>	1	1	
<p>6.10.1. Conversion of forestland to other land uses shall not be done unless resulting from legally established procedures and supported by cultural, landscape, recreational or national interests.</p>	<p>6.10.1. Mežu transformēšana par nemeža zemēm ir atļaujama tikai tādā gadījumā, ja tas tiek darīts likumīgi un ja transformēšanas process nenonāk pretrunā ar ir kultūras, kultūrvēsturiskām, ainavas, rekreācijas vai valsts intereses.</p>	1	1	
<p>7. MANAGEMENT PLAN A management plan (appropriate to the scale and intensity of the operations) shall be written, implemented, and kept up to date. The long term objectives of management, and the means of achieving them, shall be clearly stated.</p>	<p>7. APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS Apsaimniekošanas plānam, atbilstoši saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei, jābūt izstrādātam, ieviestam praksē un tas regulāri atjaunojams. AP jābūt skaidri definētiem ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķiem un to sasniegšanas paņēmieniem.</p>	1	1	
<p>7.1. The management plan and supporting documents shall provide:</p> <p>a) Management objectives;</p> <p>b) Description of the forest resources to be managed, environmental limitations, land use and ownership status, socio-economic conditions, and a profile of adjacent lands;</p> <p>c) Description of silvicultural and/or other management system, based on the ecology of the forest in question and information gathered through resource inventories;</p> <p>d) Rationale for rate of annual harvest and species selection;</p> <p>e) Provisions for monitoring of forest growth and dynamics;</p> <p>f) Environmental safeguards based on environmental assessments;</p> <p>g) Plans for the identification and protection of rare, threatened and endangered species;</p> <p>h) Maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership;</p> <p>i) Description and justification of harvesting techniques and equipment to be used;</p>	<p>7.1. Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverami:</p> <p>a) apsaimniekošanas mērķi;</p> <p>b) apsaimniekojamo meža resursu, vides ierobežojumu, zemes izmantošanas un īpašuma tiesību statusa, sociālo un ekonomisko apstākļu, kā arī mežam piegulošo zemju apraksts;</p> <p>c) apraksts par mežkopības un/vai citu ar ekoloģijas un meža inventarizācijas datiem pamatotu apsaimniekošanas veidu, kuru plānots lietot konkrētajā apsaimniekojamā teritorijā;</p> <p>d) ikgadējā mežizstrādes apjoma un sugu izvēles pamatojums;</p> <p>e) meža augšanas dinamikas un tās monitoringa nosacījumi;</p> <p>f) uz vides novērtējuma pamatotu vides aizsardzības pasākumu apraksts;</p> <p>g) reto, apdraudēto un izzūdošo sugu noteikšanas metodes un aizsardzības pasākumi;</p> <p>h) kartes, kas uzrāda meža resursu bāzi, ieskaitot aizsargājamās teritorijas, plānotās mežsaimnieciskās darbības un apsaimniekojamā teritorijā esošos zemes īpašumus;</p>	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
	<i>i) lietojamo mežizstrādes tehnoloģiju un tehnikas apraksts, kā arī šādas izvēles pamatojums.</i>			
7.1.1. Forest holding shall have a valid management plan prepared according to national legislation together with written description of the management objectives; protection measures of all protection values and HCV forest areas.	7.1.1. Meža īpašumam ir jābūt derīgam apsaimniekošanas plānam atbilstoši valstī spēkā esošajiem likumiem kopā ar rakstveida apsaimniekošanas mērķu aprakstu; visu aizsargājamo vērtību aizsardzības pasākumu aprakstu un augstvērtīgo meža teritoriju aprakstu.	1	1	
7.1.2. Maps should be of sufficient quality to effectively guide field activities.	7.1.2. Kartēm ir jābūt atbilstošas kvalitātes, lai tās varētu efektīvi pielietot mežā veikto darbu laikā.	1	1	
7.1.3. Management objectives and harvesting objectives shall be discussed with the landowner prior to harvest.	7.1.3. Pirms mežizstrādes ar zemes īpašnieku jāapspriež meža apsaimniekošanas un mežizstrādes mērķi.	0	1	
7.1.4. A written technological map shall be in place prior to harvest, based on site-specific conditions, and in agreement with the forest owner's harvest objectives.	7.1.4. Pirms mežizstrādes ir jā sagatavo tehnoloģiskā karte, kas attēlo nogabala īpatnības un atbilst meža īpašnieka mežizstrādes mērķiem.	0	1	
7.1.5. Where relevant, the logging rights contract or technological map shall include: a) Forest owner's harvest prescriptions; b) Harvesting restrictions; c) Protection of wildlife habitat, unique plant communities, stream zones, historical or personal sites and other critical environmental or cultural features; d) Compensation clauses for unauthorized cutting, excessive damage to residual stand, roads, bridges or other infrastructure; e) Infrastructure improvements/construction (e.g., roads, skid trails, landings); f) Harvesting close-out measures (e.g., waterbars, stream crossing rehabilitation, mulching and seeding, etc.); and g) A clause to allow forest to be audited for conformance with this standard.	7.1.5. Attiecīgos gadījumos mežizstrādes tiesību līgums vai tehnoloģiskā karte ietver: a) meža īpašnieka mežizstrādes priekšrakstu; b) mežizstrādes ierobežojumus; c) ekosistēmu, unikālu augu sugu, ūdensteču, kultūrvēsturisku un personīgi nozīmīgu vietu vai citu nozīmīgu dabas vai kultūras vērtību aizsardzību; d) noteikumus par kompensāciju nelikumīgas mežizstrādes gadījumā, pārmērīga kaitējuma nodarīšanas gadījumā atstātajām mežaudzēm, ceļiem, tiltiem un citiem infrastruktūras objektiem; e) prasības par infrastruktūras (piem., ceļu, treilēšanas ceļu, krautuvju) labiekārtošanu/ierīkošanu; f) cirsmas sakopšanas pasākumus (piem., pagaidu ūdensteču šķērsojumu novākšana, mulčēšana, stādi u.c.) un g) atļauju veikt meža auditēšanu, lai novērtētu atbilstību šim standartam.	0	1	
7.1.6. Harvest maps, or aerial photos, shall identify property boundaries.	7.1.6. Mežizstrādes kartēs vai aerofotogrāfijās jāparāda īpašuma robežas.	0	1	
7.1.7. Technological map shall include following elements where applicable: a) Harvest area; b) Streamside management zones and other riparian zones; c) Unique historic, religious or cultural sites; d) Rare, threatened or endangered species habitat; e) Other unique biological or geological features;	7.1.7. Tehnoloģiskajā kartē attiecīgā gadījumā ir iekļauti šādi elementi: a) cirsmas platība; b) apsaimniekošanas zonas gar ūdenstecēm un citas piekrastes zonas; c) unikālas kultūrvēsturiskas vai reliģiskas nozīmes vietas;	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
f) Power lines, access roads, log landings and other infrastructure objects.	d) retu, apdraudētu vai izzūdošu sugu dzīvotnes; e) citi unikāli bioloģiski vai ģeoloģiski veidojumi; f) elektrības līnijas, piebraucamie ceļi, kokmateriālu krautuves un citi infrastruktūras objekti.			
7.1.8. Any major changes to the harvest plan or service/logging contract shall be approved prior to implementation by the forest owner.	7.1.8. Meža īpašnieks apstiprina visas nozīmīgas izmaiņas mežizstrādes plānā vai pakalpojumu/mežizstrādes līgumā pirms to ieviešanas.	0	1	
<i>7.2. The management plan shall be periodically revised to incorporate the results of monitoring or new scientific and technical information, as well as to respond to changing environmental, social and economic circumstances.</i>	<i>7.2. Apsaimniekošanas plāns ir sistemātiski aktualizējams, iekļaujot tajā monitoringa rezultātus vai jaunākās zinātniskās un tehniskās atziņas, kā arī ievērojot vides, sociālo un ekonomisko apstākļu izmaiņas.</i>	1	1	
7.2.1. Management plan (and/or annual operating plan) revision or adjustments shall occur in timely manner.	7.2.1. Apsaimniekošana plāns (un/vai ikgadējais ekspluatācijas plāns) tiek regulāri pārskatīt un koriģēts.	1	1	
7.2.2. Management plan revisions shall follow national procedures.	7.2.2. Apsaimniekošanas plāna pārskatīšana notiek atbilstoši valstī noteiktajai kārtībai.	1	1	
<i>7.3. Forest workers shall receive adequate training and supervision to ensure proper implementation of the management plan.</i>	<i>7.3. Apsaimniekošanas plāna pareizas izpildes nodrošināšanai nepieciešama darbinieku atbilstoša apmācīšana un vadība.</i>	1	1	
7.3.1. For harvesting activities, workers shall have received instructions on proper and safe felling techniques.	7.3.1. Pirms mežizstrādes darbu veikšanas strādnieki ir saņēmuši norādījumus par pareizām un drošām ciršanas metodēm.	0	1	
7.3.2. All workers, as well as contractors and their workers and self-employed persons shall be sufficiently educated and trained in the tasks they are assigned to and hold relevant skill certificates.	7.3.2. Visiem strādniekiem, kā arī apakšuzņēmējiem, to darbiniekiem un pašnodarbinātām personām ir atbilstoša izglītība un apmācība, lai viņi varētu veikt tiem uzticētos pienākumus, kā arī attiecīgi prasmes apliecinājoši sertifikāti.	0	1	
<i>7.4. While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion 7.1.</i>	<i>7.4. Saglabājot informācijas konfidencialitāti, meža apsaimniekotājiem sagatavojams publiski pieejams kopsavilkums par apsaimniekošanas plāna pamatelementiem, ieskaitot kritērijā 7.1. norādītos.</i>	1	1	
7.4.1. Forest Owner shall be willing to provide access to relevant parts of the management plan to stakeholders who have justified interest in the forest management activities (e.g. neighboring landowners, logging company and local inhabitants)	7.4.1. Meža īpašniekam ir jābūt gatavam iepazīstināt ieinteresētās puses, kas ir izrādījušas pamatotu interesi par meža apsaimniekošanas darbībām (piem., kaimiņu zemju īpašnieki un vietējie iedzīvotāji) ar būtiskākajām meža apsaimniekošanas plāna daļām.	1	1	
8. MONITORING AND ASSESSMENT Monitoring shall be conducted (appropriate to the scale and intensity of forest management) to assess the condition of the forest, yields of forest products, chain of custody, management activities and their social and environmental impacts.	8. MONITORINGS UN NOVĒRTĒŠANA Meža stāvokļa, meža produktu ieguves apjumu, iegūto meža produktu plūsmu, apsaimniekošanas darbību, kā arī šo darbību ietekmes uz vidi un sociālo jomu novērtēšanai veicams saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei atbilstošs monitorings.	1	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
<i>8.1. The frequency and intensity of monitoring should be determined by the scale and intensity of forest management operations as well as the relative complexity and fragility of the affected environment. Monitoring procedures should be consistent and replicable over time to allow comparison of results and assessment of change.</i>	<i>8.1. Monitoringa biežumam un apjomam ir jāatbilst saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei, ņemot vērā arī ietekmētās vides īpašos apstākļus un jutīguma pakāpi. Lai varētu salīdzināt iegūtos rezultātus un novērtēt izmaiņas, monitoringa novērojumiem ir jābūt metodiski vienvērtīgiem un atkārtotiem.</i>	0	1	
8.1.1. Logging Company shall conduct monitoring in connections with harvesting operations.	8.1.1. Mežizstrādes uzņēmums veic monitoringu saistībā ar mežizstrādes darbiem.	0	1	
8.1.2. The frequency and intensity of private forest owners monitoring by logging company shall be defined	8.1.2. Mežizstrādes uzņēmumam ir jānosaka privāto meža īpašnieku monitoringa biežums un apjoms.	0	1	
<i>8.2. Forest management should include the research and data collection needed to monitor, at a minimum, the following indicators: a) Yield of all forest products harvested. b) Growth rates, regeneration and condition of the forest. c) Composition and observed changes in the flora and fauna. d) Environmental and social impacts of harvesting and other operations. e) Costs, productivity, and efficiency of forest management.</i>	<i>8.2. Meža apsaimniekošanā veicams monitorings, ievācot, apkopojot un aktualizējot datus vismaz par šādiem rādītājiem: a) meža produktu ieguves apjomi un ienākumi no tiem; b) meža resursu pieauguma dinamika, atjaunošanās un meža veselības stāvoklis; c) floras un faunas sastāvs, tajā novērotās izmaiņas; d) mežizstrādes un citu darbību ietekme uz sociālo jomu un vidi; e) meža apsaimniekošanas izmaksas, ražīgums un efektivitāte.</i>	1	1	
8.2.1. A post-harvest evaluation (i.e., checklist or close-out document) is completed by the Logging Company and follow-up actions are identified and conducted as necessary.	8.2.1. Mežizstrādes uzņēmums sagatavo cirmsas izstrādes vērtējumu (t.i., pārbaudes protokolus vai cirmsas sakopšanas dokumentus) un vajadzības gadījumā nosaka veicamos pasākumus un īsteno tos.	0	1	
8.2.2. Forest Owner shall at minimum have records of commercially harvested products and regenerated area and species.	8.2.2. Meža īpašniekam jābūt vismaz dokumentācijai par komerciāli iegūtiem meža produktu apjomiem, atjaunoto teritoriju un sugām.	1	1	
8.2.3. Forest Owner shall ensure that inventory data is updated with periodic management plan revision (typically done during the standard management plan preparation according to national legislation)	8.2.3. Meža īpašnieks nodrošina, ka inventarizācijas dati tiek regulāri atjaunoti kopā ar apsaimniekošanas plāna pārskatīšanu (parasti standarta apsaimniekošanas plāna sagatavošanas laikā atbilstoši valstī spēkā esošajiem likumiem).	1	1	
<i>8.3. Documentation shall be provided by the forest manager to enable monitoring and certifying organizations to trace each forest product from its origin, a process known as the "chain of custody."</i>	<i>8.3. Meža apsaimniekotājam jābūt attiecīgiem dokumentiem, kas ļautu monitoringa un sertifikācijas organizācijām noteikt katra meža produkta izcelsmi. Šī procedūra pazīstama ar nosaukumu "Piegādes ķēde".</i>	1	1	
8.3.1. A Waybill accompanies each load of forest products (e.g., logs, chips, and biomass) delivered to the purchaser.	8.3.1. Katrai meža produkcijas kravai (piem., balķiem, skaidām, biomasai), kuru piegādā pircējam, ir pavadzīme.	1	1	
8.3.2. In case Logging Company is also handling non-certified timber or products, Logging Company shall clearly distinguish certified products from non-certified products	8.3.2. Ja mežizstrādes uzņēmums nodarbojas arī ar nesertificētas koksnes un tās produktu ieguvu, mežizstrādes uzņēmumam ir skaidri jānodala sertificēti	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
through marks or labels, separate documented storage, and accompanying invoices or waybills.	produkti no nesertificētiem ar marķējumiem vai uzlīmēm, atsevišķi jāuzglabā dokumenti, rēķini un pavadzīmes.			
8.3.3. Logging Company shall ensure that the certification status (FSC Pure) of sold products is clearly included on invoices and waybills between the forest owner and logging company.	8.3.3. Mežizstrādes uzņēmums nodrošina, ka pārdotās produkcijas sertificētais statuss (FSC Pure) ir skaidri norādīts rēķinos un pavadzīmēs.	0	1	
8.3.4. Waybills mentioned above contain the Forest Owners certification code and subcode (if applicable).	8.3.4. Iepriekšminētajās pavadzīmēs ir norādīts meža īpašnieka sertifikācijas kods un apakškods (ja nepieciešams).	0	1	
8.3.5. A summary of forest products, which includes at a minimum, delivery dates, destinations, volumes and species is provided to the certification body during the annual audit.	8.3.5. Ikgadējā audita laikā sertifikācijas organizācijai tiek iesniegts pārskats par meža produktiem, kurā ir norādīti piegādes datumi, galamērķis, apjoms un sugas.	0	1	
8.3.6. A system shall exist to ensure that all use of the FSC/SW trademarks, as well as public information related to certification is submitted to SmartWood for review and approval.	8.3.6. Ir izveidota sistēma, kas nodrošina, ka visu FSC, SmartWood preču zīmju izmantošana, kā arī publiski pieejamā informācija saistībā ar sertifikāciju, tiek iesniegta SmartWood izskatīšanai un apstiprināšanai.	1	1	
8.3.7. All records are kept for at least five years.	8.3.7. Visa dokumentācija tiek saglabāta vismaz piecus gadus.	0	1	
<i>8.4. The results of monitoring shall be incorporated into the implementation and revision of the management plan.</i>	<i>8.4. Monitoringa rezultāti ņemami vērā, realizējot un aktualizējot apsaimniekošanas plānu.</i>	1	1	
8.4.1. Forest Owner shall ensure that the management plan is reviewed periodically according to national legislation.	8.4.1. Meža īpašnieks nodrošina, ka apsaimniekošanas plāns tiek regulāri pārskatīts saskaņā ar valstī spēkā esošajiem likumiem.	1	1	
8.4.2. Logging Company continually learns from experience to improve practices.	8.4.2. Mežizstrādes uzņēmums pastāvīgi ņem vērā iegūto pieredzi, lai uzlabotu savu darbību.	0	1	
8.4.3. Logging Company analyzes challenging harvesting situations and pre-plans innovative solutions.	8.4.3. Mežizstrādes uzņēmums analizē kritiskas mežizstrādes situācijas un iepriekš paredz to risinājumus.	0	1	
8.4.4. Data from post-harvest assessments shall be used to improve harvesting practices.	8.4.4. Cirsmas izstrādes novērtēšanas dati tiek izmantoti, lai uzlabotu mežizstrādes metodes.	0	1	
<i>8.5. While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the results of monitoring indicators, including those listed in Criterion 8.2.</i>	<i>8.5. Saglabājot informācijas konfidencialitāti, meža apsaimniekotājam sagatavojams publiski pieejams kopsavilkums par monitoringa rādītājiem, ieskaitot kritērija 8.2. minētos.</i>	1	1	
8.5.1. Forest Owner shall be willing to provide access to relevant parts of the management plan to stakeholders who have justified interest in the forest management activities of FMO (e.g. neighboring landowners and local inhabitants)	8.5.1. Meža īpašniekam ir jābūt gatavam iepazīstināt ieinteresētās puses, kas ir izrādījušas pamatotu interesi par meža apsaimniekošanas darbībām (piem., kaimiņu zemju īpašnieki un vietējie iedzīvotāji) ar būtiskākajām meža apsaimniekošanas plāna daļām.	1	1	
9. MAINTENANCE OF HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS Management activities in high conservation value forests shall maintain or enhance the attributes which	9. AUGSTVĒRTĪGO MEŽU SAGLABĀŠANA Veicot saimnieciskās darbības augstvērtīgos mežos, saglabājamās vai vairojamās tiem raksturīgās īpašības. Pieņemot lēmumus rīcībai augstvērtīgos	0	1	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	MI ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
define such forests. Decisions regarding high conservation value forests shall always be considered in the context of a precautionary approach.	mežos, izmantojams "izsvērtās pieejas" princips.			
<i>9.1. Assessment to determine the presence of the attributes consistent with High Conservation Value Forests will be completed, appropriate to scale and intensity of forest management.</i>	<i>9.1. Lai noteiktu, vai konkrētajai meža teritorijai piemīt augstvērtīga meža īpašības, izdarāms plānotās saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei atbilstošs novērtējums.</i>	0	1	
9.1.1. Logging Company shall carry out self evaluation of HCV forest areas (nature value assessment).	9.1.1. Mežizstrādes uzņēmums veic augstvērtīgu mežu novērtējumu (dabas vērtības novērtējums).	0	1	
9.1.2. In case if Logging Company discovers potentially new conservation values, expertise shall be received from relevant experts prior to logging operations.	9.1.2. Ja mežizstrādes uzņēmums identificē potenciālas jaunas aizsargājamas vērtības, pirms mežizstrādes uzsākšanas jāsaņem attiecīgo ekspertu atzinums.	0	1	
9.1.3. Logging Company shall be open and willing to cooperate with state organizations, environmental NGOs and environmental specialists for inventories and protection of HCV forest areas.	9.1.3. Mežizstrādes uzņēmums ir gatavs sadarboties ar valsts organizācijām, vides NVO un vides speciālistiem, veicot augstvērtīgu meža nogabalu inventarizāciju un aizsardzību.	0	1	
<i>9.2. The consultative portion of the certification process must place emphasis on the identified conservation attributes, and options for the maintenance thereof.</i>	<i>9.2. Sertifikācijas procesa konsultāciju posmā īpaša uzmanība pievēršama apzinātajām apsaimniekojamo mežu augstvērtīgajām īpašībām un to sakarā pieņemtajiem lēmumiem.</i>	0	1	
9.2.1. Logging Company shall consult with stakeholders including environmental NGOs on methods to identify and manage HCVF.	9.2.1. Mežizstrādes uzņēmums konsultējas ar ieinteresētajām pusēm, tai skaitā ar vides NVO, par metodēm, kā identificēt un apsaimniekot augstvērtīgus mežus.	0	1	
<i>9.3. The management plan shall include and implement specific measures that ensure the maintenance and/or enhancement of the applicable conservation attributes consistent with the precautionary approach. These measures shall be specifically included in the publicly available management plan summary.</i>	<i>9.3. Apsaimniekošanas plānā ievērojot "izsvērtās pieejas" principu, iekļaujami un praksē realizējami īpaši pasākumi, kas nodrošinātu mežu augstvērtīgumu raksturojošo īpašību saglabāšanu un/vai vairošanu. Pasākumu apraksts iekļaujams publiski pieejamā apsaimniekošanas plāna kopsavilkumā.</i>	0	1	
9.3.1. Forest Owner shall be willing to provide access to the information on protection measures of HCV forest areas in the FMO forests upon request.	9.3.1. Meža īpašnieks pēc pieprasījuma ir gatavs nodrošināt pieeju informācijai par augstvērtīgu mežu aizsardzības pasākumiem meža apsaimniekošanas vienībā.	1	1	
<i>9.4. Annual monitoring shall be conducted to assess the effectiveness of the measures employed to maintain or enhance the applicable conservation attributes. (Criteria not applicable for small scale operations)</i>	<i>9.4. Augstvērtīgu mežu īpašību saglabāšanai vai vairošanai izmantoto metožu efektivitātes izvērtēšanai, veicams ikgadējs monitorings. (Kritērijs nav attiecināms uz meža īpašumiem ar platību līdz 30ha)</i>	0	0	
10. PLANTATIONS Plantations shall be planned and managed in accordance with Principles and Criteria 1-9, and	10. PLANTĀCIJAS Plantāciju ierīkošana plānojama un apsaimniekošana izdarāma saskaņā ar iepriekš aprakstītajiem	0	0	

FSC Principi, kritēriji un indikatori (angliski)	FSC Principi, kritēriji un indikatori (tulkojums latviski)	M1 ¹	MU ²	Komentāri, priekšlikumi
Principle 10 and its Criteria. While plantations can provide an array of social and economic benefits, and can contribute to satisfying the world's needs for forest products, they should complement the management of, reduce pressures on, and promote the restoration and conservation of natural forests.	principiem un kritērijiem, kā arī ievērojot 10. principu un tā kritērijus. Ja plantācijas nodrošina sociālu un ekonomisku labumu, un veicina sabiedrības vajadzību apmierināšanu pēc meža produktiem, tās ir vērā ņemams papildinājums dabisko mežu apsaimniekošanai, samazinot dabisko mežu izmantošanas slodzi un stimulējot šo mežu atjaunošanos un aizsardzību			
<i>Standard not applicable for plantations</i>	<i>Standarts neattiecas uz plantācijām.</i>			